

การวิเคราะห์ข้อมูล

จากที่ได้กล่าวถึงแนวความคิดและองค์ประกอบของความเป็นชาติโดยเสนอดัชนี
ของความเป็นชาติ อิทธิพลของการเรียนรู้ทางสังคมและการเมืองที่จะมีส่วนสัมพันธ์กับความ
สำนึกต่อชาติของ เด็กมาแล้วนั้น ในบทต่อไปนี้จะได้เสนอรายละเอียดคนจจากการสำรวจความ
คิดเห็น ทศนคติ เพื่อคุ้ระดับความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อชาติกันต่าง ๆ โดยยึดถือเอาชาติ
เป็นจุดสำคัญ เพราะชาติเป็นหน่วยการเมืองที่สามารถเรียกร้องความจริงรักภักดีและความเสีย
สละจากบุคคลได้มากที่สุด ชาติเป็นส่วนรวมของสังคม เป็นจุดรวมของแต่ละหน่วยย่อยใน
สังคม ประชาชนในฐานะเป็นสมาชิกของสังคมจึง เป็นองค์ประกอบสำคัญในความเจริญก้าวหน้า
และความเป็นไปของชาติ ดังนั้นความสำนึกต่อชาติหรือการตระหนักถึงความสำคัญของชาติจึง
เป็นเรื่องที่น่าจะได้พิจารณาอย่างมาก อันจะได้ เสนอรายละเอียดต่อไปในบทที่ ๔ นี้

ความสำนึกต่อชาติ

ความสำนึกต่อชาติ เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความเป็นชาติ เพราะ เป็นสภาพที่ เชื่อมโยง
และก่อให้เกิดสภาพที่ร่วมกัน เป็นชาติ ลักษณะต่าง ๆ ที่มุ่งบอกถึงความเป็นชาติ นอกเหนือ
จากการอยู่รวมกันในดินแดนเดียวกัน ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติ มีศาสนา วัฒนธรรม
ขนบธรรมเนียมประเพณีอย่างเดียวกันแล้วนั้น ความรู้สึกผูกพันร่วมกันในความเป็นชาติและสิ่ง
ต่าง ๆ ดังกล่าวเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะ เป็นสิ่งที่รวบรวมคนในชาติไว้ด้วยกัน ความ
รู้สึกนี้เป็นสิ่งที่สั่งสอนและสืบทอดกันมา ในสังคมมนุษย์สิ่งที่จะเห็นชัดผูกพันสมาชิกไว้ด้วยกัน

ประเสริฐ แยมกิ้นพุง, "ชาติ," สารานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ๑๐(๒๕๑๒-

และถ่ายทอดสู่เด็กอีกชั้นหนึ่งต่อเนื่องกันไป ความจงรักภักดีในประเทศนี้เล็กก็ได้รับอิทธิพลจากแนวความคิดของสังคมน

ในสังคมไทยนั้นสิ่งซึ่งคนไทยยึดถือร่วมกันสืบทอดมาแต่โบราณจนถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากกับความเป็นชาติไทย เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย ที่สำคัญได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม

ในการวิจัยนี้ได้จำแนกความสำนึกต่อชาติในส่วนต่าง ๆ ๗ ประการคือความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อสัญลักษณ์ของชาติคือธงชาติและเพลงชาติ ความเป็นชาติ พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรมไทย การมีส่วนร่วมทางการเมืองและสภาพการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบัน เพราะการวิจัยเรื่องความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นการสำรวจความรู้สึก ทักษะคิดและแนวความคิด เห็นของนักเรียนที่มีต่อชาติ พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรม และการเมือง การปกครอง วัตถุประสงค์หลักที่สำคัญก็เพื่อวัดความรู้สึกหรือความสำนึกต่อชาติ (National consciousness) โดยพิจารณาจากความรู้สึกที่มีต่อความเป็นชาติ พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรม และการปกครอง ในลักษณะที่เป็น cognitive orientation ความสำนึกเหล่านี้สั่งสมมาจากการรับรู้และวินิจฉัยจากข้อมูล เหตุการณ์ สภาพความเป็นมาต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับ ทั้งนี้เพื่อดูว่า ความสำนึกเหล่านี้จะส่งเสริมหรือเกื้อกูลต่อสถาบันต่าง ๆ ดังกล่าวหรือไม่ เพียงไร และความรู้สึกซึ่งจะแสดงว่านิยมชมชอบ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย กับสภาพที่เป็นอยู่ของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรม การปกครองและรัฐบาล อันเป็น affective orientation ซึ่งมีความสัมพันธ์หรือมีผลมาจากค่านิยมและทัศนคติของแต่ละบุคคล ความรู้สึกดังกล่าวนี้เป็นสิ่งที่นักเรียนที่ใช้ เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ใช้ตัดสินใจและประเมินค่าของสถาบันว่ามีมากน้อยหรือไม่ทิศทางใด เพียงไร เป็น evaluational orientation เพื่อเป็นการสำรวจว่าขณะนี้นักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ซึ่งเป็นเยาวชนส่วนหนึ่งของชาติ มีจิตความสำนึกหรือมีความเชื่อมั่นต่อชาติ พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรม และการเมือง การปกครองอันเป็นองค์ประกอบของชาติไทยอยู่ในระดับใด เพราะนักเรียนเหล่านี้จะไปเป็นส่วน

สำคัญในการมีบทบาททางการเมือง และผูกพันรักษาชาติ พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรม และ
 จรรยาบรรณการเมืองการปกครองต่อไป

ในการศึกษาวิเคราะห์เรื่องความสำนึกต่อชาตินี้ ได้ตั้งสมมุติฐานเอาไว้ ๔
 ประการ คือ

๑. นักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงกว่าจะมีซึ่คความสำนึกต่อชาติสูงกว่านักเรียนชั้นต่ำกว่า
๒. นักเรียนชายมีซึ่คความสำนึกต่อชาติสูงกว่านักเรียนหญิง
๓. นักเรียนมีความสำนึกในด้านสัญลักษณ์ของชาติ ความเป็นชาติ ศาสนา
 พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม สูงกว่าความสำนึกด้านความร่วมมือร่วมใจทางการเมือง
๔. นักเรียนมีความสำนึกต่อศาสนา สูงกว่าความสำนึกต่อชาติและพระมหากษัตริย์

ดังนั้น การวิเคราะห์ความสำนึกต่อชาติต่อไปนี้ นอกจากจะสำรวจว่าขณะนั้นเยาวชน
 มีซึ่คความสำนึกต่อชาติว่าอยู่ในระดับใด หรือมากน้อยเพียงไรแล้ว จึง เป็นการเปรียบเทียบ
 ความสำนึกต่อชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่ได้วาง เป็นสมมุติฐานเอาไว้ และดูความภาคภูมิใจต่อ
 ชาติประกอบไปด้วย

เพื่อเป็นการ เสนอความคิด เห็นและความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อชาติในส่วนรวม จึง
 ได้ เสนอผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาขิตแห่ง
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (ตารางที่ ๒) ซึ่ง จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความสำนึกต่อชาติ
 พิจารณารวมจากความสำนึกที่มีต่อชาติด้านต่าง ๆ รวมแล้วอยู่ในระดับค่อนข้างสูง (คะแนน
 เฉลี่ย ๓.๘๖)

เมื่อพิจารณาแยกความสำนึกที่มีต่อแต่ละส่วนย่อยแล้วจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความ
 สำนึกมากน้อยต่างกันตามลำดับ กล่าวคือความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อความเป็นชาติ

ต่อพระมหากษัตริย์/และสัญลักษณ์ของชาติ/อยู่ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๒ ๔.๒๔ และ ๔.๑๔ ตามลำดับ) ความสำคัญต่อวัฒนธรรมของไทยและศาสนาอยู่ในระดับปานกลาง ก่อนข้างสูงรองลงมา (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๘ และ ๓.๖๓) และอาจมองเห็น ความสำคัญต่อสภาพการ เมืองการปกครองปัจจุบัน และการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๒๖ และ ๓.๒๔)

จากคะแนนเฉลี่ยความสำคัญของนักเรียนต่อสิ่งต่าง ๆ ดังได้ เสนอแล้วนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนมีความสำคัญต่อความเป็นชาติ พระมหากษัตริย์ และสัญลักษณ์ของชาติในระดับที่ใกล้เคียงกัน ความสำคัญต่อศาสนาใกล้เคียงกับความสำคัญต่อวัฒนธรรม และความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ใกล้เคียงกับความสำคัญต่อสภาพการ เมืองการปกครองของไทย

จากผลการวิเคราะห์สนับสนุนสมมุติฐานข้อ ๓ ที่ว่า นักเรียนมีความสำคัญต่อสัญลักษณ์ของชาติ ความเป็นชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และวัฒนธรรม สูงกว่าความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ ๔ ที่ว่า นักเรียนมีความสำคัญต่อศาสนามากกว่าความสำคัญต่อชาติและพระ มหากษัตริย์

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๒

เปรียบเทียบความสำนึกต่อชาติของนักเรียน
โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์

(N = 1,002)

ความสำนึกต่อ	คะแนนเฉลี่ย
สัญลักษณ์ของชาติ	๔.๑๔
ความเป็นชาติ	๔.๕๒
พระมหากษัตริย์	๔.๒๔
ศาสนา	๓.๖๓
วัฒนธรรมไทย	๓.๖๘
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๒๔
สภาพการ เมืองการปกครองปัจจุบัน	๓.๒๒
เฉลี่ย	๓.๘๑

สำหรับการวิเคราะห์ละเอียดในหัวข้อย่อยของแต่ละส่วนจะได้ เสนอโดยลำดับต่อไป
คือความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติ (ธงชาติและเพลงชาติ) ความสำนึกต่อความเป็นชาติ
ความสำนึกต่อพระมหากษัตริย์ ความสำนึกต่อศาสนา ความสำนึกต่อวัฒนธรรมไทย ความสำนึก
ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสภาพการ เมืองการปกครองปัจจุบัน

ความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติ

สัญลักษณ์ของชาติมีหลายชนิด เช่นธงชาติ เพลงชาติ ภาษา เชื้อชาติ ซึ่งในการวิจัยนี้ได้เอาธงชาติและเพลงชาติมาพิจารณา ธงชาติเป็นสิ่งแสดงถึงชาติและความเป็นเอกราชของชาติ ประเทศต่าง ๆ มีธงชาติเป็นเครื่องหมายและเป็นสัญลักษณ์แทนประเทศ เพลงชาติก็ในทำนองเดียวกัน เพราะมีความหมายในทางที่ก่อให้เกิดความจงรักภักดี ความสามัคคี มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นเครื่องหมายแทนความเป็นชาติ เป็นเชื้อชาติเดียวกัน และสิ่งเหล่านี้เป็นพลังที่จะรวมความคิด ความผูกพันต่อสิ่งเดียวกันร่วมกัน ธงชาติไทยและเพลงชาติไทยก็มีความหมายต่อคนไทยในฐานะที่เป็นสัญลักษณ์ของชาติ ความจงรักภักดี ความผูกพันต่อชาติ ดังนั้นความรู้สึกที่มีต่อธงชาติ เพลงชาติ จึงเป็นสิ่งที่แสดงถึงความรู้สึกที่มีต่อชาติได้ เด็กได้รับการอบรมสั่งสอนและคุ้นเคยกับธงชาติ เพลงชาติ ในการวิเคราะห์ความสำนึกต่อชาตินี้จึงใช้ธงชาติและเพลงชาติเป็นตัวแทนของความสำนึกต่อชาติด้วยส่วนหนึ่ง

ระดับความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อสัญลักษณ์ของชาติคือธงชาติและเพลงชาติ จากคำถามต่าง ๆ ดังแสดงในตารางที่ ๓ นั้นประกอบไปด้วยความรู้สึกที่มีต่อเนื้อร้องทำนองความหมายของ เพลงชาติ และความสำคัญของธงชาติที่มีต่อคนไทยและชาติไทย ซึ่งนักเรียนมีความสำนึกอยู่ในระดับสูง จากคะแนนเฉลี่ยรวมคือ ๔.๑๔ เมื่อพิจารณารายละเอียดจากความรู้สึกของนักเรียนที่เห็นความสำคัญของธงชาติและเพลงชาตินั้นสูงมาก (คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๔ และ ๔.๓๘) นักเรียนที่ชอบและเห็นความสำคัญมากที่สุดถึงร้อยละ ๖๔.๒๗ และร้อยละ ๕๘.๐๘ สำหรับข้ออื่น ๆ คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระหว่าง ๓.๘๘ ถึง ๔.๑๕ ระดับความชอบและความสำนึกของนักเรียนต่อความสำคัญของสัญลักษณ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับที่มากที่สุดและมาก เฉลี่ยแล้วถึงร้อยละ ๔๑.๕๓ และ ๓๔.๕๓ เมื่อเปรียบเทียบกับความรู้สึกในทางตรงข้ามคือน้อยและน้อยที่สุดรวมกันแล้วเพียงร้อยละ ๓ ซึ่งนับว่าน้อยมาก จึงกล่าวได้ว่านักเรียนมีความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติในระดับสูง

ตารางที่ ๓

ความสำคัญต่อสัญลักษณ์ของชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(คิดเป็นร้อยละ , N = ๑,๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๕	ท่านมอบเนอร่องท่านเอง และความหมายของ เพลงชาติไทยเพียงใด	๓๓. ๑๓	๓๓. ๖๒	๒๓. ๒๕	๑. ๓๐	๐. ๓๐	๑๐๐. ๐๐	๔. ๑๐
๖	ท่านชอบร่อง เพลงชาติเพียงใด	๒๓. ๓๔	๓๕. ๓๓	๓๐. ๓๔	๕. ๕๕	๐. ๖๐	๑๐๐. ๐๐	๓. ๘๔
๗	เมื่อท่านร่อง เพลงชาติแล้วท่านรู้สึกรักชาติ แค่ไหน	๓๕. ๖๒	๓๓. ๘๒	๒๑. ๑๖	๐. ๕๐	๐. ๕๐	๑๐๐. ๐๐	๔. ๑๕
๘	จากเนอร่อง เพลงชาติที่ว่า "ไทยนี้รักสงบ แต่ถึงรบไม่ขลาดเอกราชจะไม่ให้ใครข่มขี่" ท่านเห็นด้วยกับเนอร่องตอนนี้อย่างไร	๕๕. ๐๕	๒๕. ๘๔	๑๓. ๐๓	๒. ๒๐	๐. ๘๐	๑๐๐. ๐๐	๔. ๓๘

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๘	ในวันสำคัญของชาติท่านรู้สึกอยาก ประดับธงชาติที่บ้านเพียงใด	๒๗.๘๔	๔๑.๔๒	๒๗.๔๕	๒.๕๙	๐.๓๐	๑๐๐.๐๐	๓.๘๓
๑๐	ท่านเห็นว่าธงชาติไทยมีความเหมาะสมกับ ประเทศไทยเพียงใด	๒๔.๒๗	๒๗.๒๔	๓.๓๙	๐.๙๐	๐.๒๐	๑๐๐.๐๐	๔.๕๔
๑๑	ท่านอยากมีธงชาติไทยไว้เป็นสมบัติส่วนตัว ของท่านเพียงใด	๓๖.๐๓	๓๖.๔๓	๒๓.๕๕	๒.๕๙	๑.๔๐	๑๐๐.๐๐	๔.๐๓
	เฉลี่ย	๔๑.๕๓	๓๔.๕๓	๒๐.๘๙	๒.๔๑	๐.๒๔	๑๐๐.๐๐	๔.๑๔

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความสำนึกต่อความเป็นชาติ

ชาติจะเจริญมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับชนในชาติเป็นสำคัญ ชาติที่มีความสำคัญต่อบุคคลในชาติ ซึ่งบุคคลจะมีความผูกพันต่อทุกสิ่งไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิศาสตร์ ตลอดจนสถาบันต่าง ๆ ของบ้านเกิด เมืองนอนของตน ประชาชนทุกคนอยู่ในฐานะเจ้าของชาติ จากความเชื่อของเฮเกิล (Hegel) ชนส่วนมากคงยึดมั่นและมอบความรักแก่ประเทศที่ตน เกิดหรือมีชีวิตอยู่โดยไม่คำนึงถึงระบบการเมืองที่ประเทศมี ความเป็นมาของชาติไทยนั้นพิจารณาจากประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่ผ่านมาจะเห็นได้ว่า สิ่งสำคัญที่ทำให้ชาติไทยรวมกันอยู่ได้ตลอดมานั้นคือความเป็นชาติไทยที่ยังแน่นอยู่ในความสำนึกและจิตใจ รักความเป็นอิสระเสรี สามัคคีกลมเกลียวกัน ทำให้ยังคงรักษาความเป็นชาติไว้ได้ เด็กได้รับการถ่ายทอดโดยการสั่งสอนให้รู้ถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของชาติไทย เหตุอันเป็นเกรียงไกรใจและก่อให้เกิดความรู้สึกเรื่องความรักชาติ ความสำนึกต่อความเป็นชาติเอกราช ทั้งนี้เพื่อเป็นการชักชวนความรู้สึกของนักเรียนที่มีต่อความเป็นชาติ ทั้งจะเสนอความสำนึกต่อชาติของนักเรียนไว้ในตารางที่ ๔ ในแบบสอบถามเพื่อวัดระดับความสำนึกต่อความเป็นชาตินั้นประกอบไปด้วยความสำนึกต่อความเป็นคนไทย ความรักชาติ ความสำนึกต่อเอกราชของชาติ คินแดน และความสามัคคีร่วมมือกันรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อสร้างความเป็นชาติไทย พิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยแล้วจะเห็นได้ว่านักเรียนตระหนักในความสำคัญและสำนึกต่อความเป็นชาติสูงมาก จากคะแนนเฉลี่ย ๔.๕๒ ในจำนวนนี้นักเรียนเห็นความสำคัญของความสามัคคีในการสร้างความเป็นชาติมากที่สุดกว่าร้อยละ ๔๐ และคะแนนเฉลี่ยข้อนี้สูงถึง ๔.๗๘ ความสำนึกต่อความเป็นคนไทย ความรักชาติ เอกราช และคินแดนมากที่สุดและมาก รวมกันกว่าร้อยละ

^๑ Andrew Hacker, Political Theory (New York: Macmillan, & Co. Ltd., 1961), p. 438 อ้างใน สุขุม นวลสกุล, ทฤษฎีการเมืองแห่งนวสมัย (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕), หน้า ๔๗.

ตารางที่ ๔

ความสำคัญต่อความเป็นชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(คิดเป็นร้อยละ N = ๑,๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๒	ท่านรู้สึกซาบซึ้งในเพลงปลุกใจทุกครั้งที่ได้ยิน ในทุกวันนี้เพียงไร	๓๖.๒๓	๓๙.๗๒	๒๐.๙๖	๒.๔๙	๐.๒๐	๑๐๐.๐๐	๔.๐๘
๑๓	ในกรณีที่คนไทยตามชายแดนถูกคนชาติอื่นโจมตี ท่านรู้สึกโกรธแค้นเพียงไร	๖๘.๘๖	๒๘.๘๕	๔.๘๘	๐.๒๐	๐.๑๐	๑๐๐.๐๐	๔.๖๓
๑๔	"ใครรานใครรุกก้าวแดนไทย...เสียชีพไม่ เสียดิน ชื่อกองเกียรติงาม" ท่านคิดว่าเป็น หน้าที่ของท่านและคนไทยทุกคนพึงปฏิบัติอย่าง เคร่งครัดเพียงไร	๖๕.๔๗	๒๗.๒๘	๖.๕๘	๐.๗๐	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๔.๕๗

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๕	ท่านเห็นด้วยเพียงไรว่า บัดนี้ถึงเวลาแล้วที่ คนไทยทุกคนจะต้องสมัครสมานสามัคคีเป็นอัน หนึ่งอันเดียวกันเพื่อสร้างไว้ซึ่งชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	๘๒.๓๔	๑๓.๖๓	๓.๐๕	๐.๓๐	๐.๒๐	๑๐๐.๐๐	๔.๓๘
	เฉลี่ย	๖๓.๕๓	๒๖.๒๓	๘.๕๑	๑.๐๓	๐.๒๓	๑๐๐.๐๐	๔.๕๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๙๐ และจะเห็นความสำคัญต่อถวาม เป็นชาติได้ชัด เจน เมื่อ เปรียบเทียบกับความรู้สึกทางตรง ข้าม ที่อ่อนแอและน้อยมากรวมกันแล้วไปถึงร้อยละ ๒ จึงกล่าวได้ว่านักเรียนมีความสำคัญต่อ ถวาม เป็นชาติสูงมาก

ความสำคัญต่อพระมหากษัตริย์

สถาบันพระมหากษัตริย์มีความ เป็นมาแต่โบราณ และเป็นสถาบันการปกครอง เริ่ม แรกที่สำคัญของหลาย ๆ ประเทศที่เริ่มการปกครองโดยระบวมกษัตริย์ กษัตริย์มีอำนาจเด็ดขาด และต่อมาหลายประเทศเปลี่ยนฐานะอำนาจของพระมหากษัตริย์มาเป็นแบบพระมหากษัตริย์ภาย ใต้รัฐธรรมนูญ (Constitutional Monarchy) กษัตริย์ในรูปการปกครองระบบนี้ เป็น สัตว์ดุจกษัตริย์แห่ง เอกภพมากกว่า เป็นผู้ใช้อำนาจอย่างแท้จริง การมีกษัตริย์ทำให้ประชาชนทั้ง หมคมสิ่งยึด เห็นยวจิตใจร่วมกันได้^๑ สถาบันพระมหากษัตริย์ของไทยมีมาแต่สมัยสุโขทัยแล้ว พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งความศักดิ์สิทธิ์อยู่เหนือกฎหมายทั้งปวง อำนาจในการปกครอง ประเทศทั้งหมด เป็นขององค์พระมหากษัตริย์แต่เพียงผู้เดียว ทรงไว้ซึ่งอำนาจสูงสุดในการ ปกครองประเทศ ผู้ใดจะละเมิด ผ่าฝืน หรือขัดแย้งใด ๆ ไม่ได้^๒ ซึ่งพระมหากษัตริย์จะเป็น ผู้นำประเทศให้หนักแน่นอยู่เสมอมาจนสามารถดำรงความเป็นชาติไทยอยู่ในปัจจุบัน ต่อมาเมื่อมี การเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นระบอบประชาธิปไตยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข พระราช อำนาจก็เปลี่ยนแปลงไป แต่ความสำคัญในความสัมพันธ์ขององค์พระมหากษัตริย์มีมานานแล้วนั้น

^๑ สุชุม นวตสกุล, ทฤษฎีการเมืองแห่งนวสมัย (กรุงเทพมหานคร: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๑๕), หน้า ๘๘.

^๒ ไพฑูริย์ ขาง เรียง, ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๓), หน้า ๓๐.

ตารางที่ ๕

ความสำคัญต่อพระมหากษัตริย์ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

(คิดเป็นร้อยละ N = ๑,๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑	เมื่อท่านมีพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่บ้าน ท่านรู้สึกอบอุ่นใจเพียงไร	๔๘.๕๐	๓๒.๓๓	๑๖.๘๓	๑.๔๐	๐.๙๐	๑๐๐.๐๐	๔.๒๘
๒	เวลาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถเสด็จเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดาร ท่านรู้สึกประทับใจแค่ไหน	๖๑.๕๘	๒๙.๘๔	๙.๖๘	๐.๙๐	๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๔.๕๒
๓	ถ้ามีคนพบช้างเผือกคุณบารมีท่านรู้สึกดีใจเพียงไร	๓๐.๓๔	๓๘.๔๒	๒๘.๑๔	๒.๐๐	๐.๑๐	๑๐๐.๐๐	๓.๙๓
๔	เมื่อท่านได้ยินเพลงสรรเสริญพระบารมี ท่านมีความรู้สึกอยากยืนตรงเพียงไร	๔๑.๓๒	๓๖.๘๒	๒๐.๒๖	๑.๒๐	๐.๓๐	๑๐๐.๐๐	๔.๑๘
	เฉลี่ย	๔๕.๕๓	๓๔.๘๘	๑๘.๒๖	๑.๓๘	๐.๓๕	๑๐๐.๐๐	๔.๒๘

ได้รับการถ่ายทอดฝังแน่นในความรู้สึกของคนไทยในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนไทย ทรงปฏิบัติภารกิจเพื่อความสุขของปวงชน ในการศึกษาเรื่องนี้เพื่อวัดความรู้สึกและการตระหนักถึงความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ของนักเรียนว่าจะมีผลเกื้อกูลในการดำรงรักษาสถาบันหรือไม่เพียงไร

ในการวิเคราะห์จะวัดระดับความสำคัญต่อพระมหากษัตริย์ จากคำถามในตารางที่ ๕ ซึ่งประกอบไปด้วยความสำคัญที่มีต่อสัญลักษณ์ของพระมหากษัตริย์ คือพระบรมฉายาลักษณ์ของพระองค์ พระราชกรณียกิจ เพลงสรรเสริญพระบารมี และสิ่งซึ่งคนไทยเชื่อกันมาแต่โบราณว่าเป็นกู่ขุมบารมีของพระมหากษัตริย์คือช้างเผือก ผลปรากฏว่านักเรียนมีความสำคัญต่อพระมหากษัตริย์ในระดับสูง (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๔) ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นว่าความสำคัญของนักเรียนที่มีต่อพระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถในการเสด็จเยี่ยมราษฎรในถิ่นทุรกันดารมากที่สุดและมากกว่าร้อยละ ๙๐ และคะแนนเฉลี่ยสูงถึง ๔.๕๒ ความสำคัญต่อความสำคัญของพระบรมฉายาลักษณ์และเพลงสรรเสริญพระบารมีมากที่สุดและมากกว่าร้อยละ ๗๕ และคะแนนเฉลี่ยสูง ๔.๒๘ และ ๔.๐๘ สำหรับความรู้สึกต่อช้างเผือกนั้นจะเห็นได้ว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีความสำคัญในฐานะที่เป็นสิ่งกู่ขุมบารมีมากเช่นเดียวกัน (คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๗)

ความสำคัญต่อศาสนา

สถาบันทางศาสนาที่เหมือนกับสถาบันอื่น ๆ ทั้งหลายของสังคมที่มิใช่เพื่อบริการสังคมในด้านใดด้านหนึ่ง เช่นด้านจิตใจ ด้านพิธีกรรม หรือด้านการศึกษา เป็นต้น เมื่อพระพุทธศาสนาได้เข้ามาประดิษฐานมั่นคงในประเทศไทยแล้ว จึงเกิดสถาบันวัดและพระสงฆ์ขึ้น มีบทบาทเกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ทุกอย่างและในทุก ๆ ระยะเวลาของประชาชนคนไทย

๑ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

ตารางที่ ๖

ความสํานักต่อศาสนาของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(จำนวนเป็นร้อยละ, N = ๑,๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสํานักมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๑	ในวันสําคัญทางศาสนาท่านสนใจที่จะไปทำบุญ ตักบาตรเพียงใด	๒๐.๔๖	๓๖.๒๓	๓๖.๖๒	๕.๘๕	๐.๘๐	๑๐๐.๐๐	๓.๗๐
๒๒	ท่านเห็นว่ศาสนาในเมืองไทยปัจจุบันเสื่อม ลงเพียงไร	๑๓.๔๗	๔๒.๔๒	๓๒.๑๔	๙.๓๘	๒.๕๙	๑๐๐.๐๐	๓.๕๕
	เฉลี่ย	๑๖.๙๗	๓๙.๓๓	๓๔.๓๘	๗.๖๓	๑.๖๙	๑๐๐.๐๐	๓.๖๓

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อิทธิพลของศาสนาเมื่อลดทอนความนึกคิดของคนไทยมาก ศาสนาเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน ส่วนพระสงฆ์เป็นตัวแทนของวัดในบทบาทเหล่านี้ก็กลายเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชน เป็นศูนย์กลางแห่งความเคารพ เชื่อถือ และการร่วมมือ โดยนัยนี้วัดก็กลายเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศชาติในฐานะเป็นที่ยึดเหนี่ยวของประชาชนให้มีความสามัคคีและให้รวมตัวกันเข้าเป็นส่วนหนึ่งได้ แต่ปัจจุบันค่านิยมเกี่ยวกับศาสนาเริ่มเปลี่ยนแปลงไป จะเห็นได้ว่าคนไทยมีความยึดมั่นในคำสอนหลักธรรมและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ลดน้อยลง ทำให้รู้สึกว่าศาสนาในปัจจุบันไม่เจริญเท่าที่ควรในฐานะที่เด็กจะมีส่วนร่วมจรรโลงสถาบันศาสนาต่อไป

จากการวิเคราะห์ระดับความสำนึกต่อศาสนา (ตารางที่ ๒) พิจารณาวัดจากความสนใจในการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนา อันเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อศาสนา และความรู้สึกถึงความเจริญและความเสื่อมของศาสนาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นความรู้สึกจากการประเมินค่าของนักเรียนที่มีต่อศาสนา แสดงให้เห็นว่านักเรียนมีความสำนึกต่อความสำคัญของศาสนาในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๓) เมื่อพิจารณาความสนใจของนักเรียนที่มีต่อการทำบุญตักบาตรแล้ว นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๐) และเห็นด้วยที่ว่าศาสนาในเมืองไทยปัจจุบันเสื่อมลง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๕)

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พระมหาประยุตษ์ ปยุตฺโต, "บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมไทยปัจจุบัน," สหภูมิ
ภาคทักษิณ, ถวาย เป็นมูทิตาสักการะแด่พระเถระานุเถระชาวบักขีไต (พระนลระ: โรงพิมพ์พิช
จำกัค, ๒๕๐๒), หน้า ๑๑-๑๘ อ่างใน ไพบูลย์ ช่างเขียน, เรื่องเดียวกัน.

ความสำนึกต่อวัฒนธรรมไทย

วัฒนธรรม เป็นวิถีทางและแบบฉบับในการดำเนินชีวิตที่สมาชิกในสังคมได้เรียนรู้และปฏิบัติสืบเนื่องกันมา เป็นมรดกของสังคม อันได้แก่ขนบธรรมเนียมประเพณีต่าง ๆ ความเป็นระเบียบเรียบร้อย ศีลธรรมอันดีของประชาชน ซึ่งบุคคลในวัฒนธรรมใดก็จะปฏิบัติไปตามวัฒนธรรมนั้น และจะมีพฤติกรรมคล้ายกันในสังคมนั้น เช่น เด็กชาวไทยก็จะมีลักษณะคล้าย ๆ กัน เป็นเพราะผลของการเรียนรู้ที่อบรมสั่งสอนกันมาไม่ว่าจะโดยแม่ครูตัวหรือไม้ก้ำตาม วัฒนธรรม เป็นแบบอย่างการดำรงชีวิตของกลุ่มคนที่ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง เหมือน ๆ กันจนเป็นแบบอย่าง ความประพฤติ การกระทำ หรือแบบแผนของการกระทำที่ยึดถือร่วมกัน ตั้งแต่การกระทำที่ดูเล็กน้อย เช่น ทาหาง นัน นอน ยืน เดิน กิน อยู่ ฯลฯ ที่ปฏิบัติเป็นประจำทุกวัน จนถึง การกระทำที่เป็นเรื่องใหญ่โต ระดับชาติหรือประเทศ ดังนั้นวัฒนธรรมจึงแบ่งได้เป็น ๓ ลักษณะ^๒ คือ

๑. การทำและใช้วัตถุ สิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้
๒. กิริยามารยาท การประพฤติปฏิบัติ
๓. ความคิด ความเชื่อ

การวัดความสำนึกของนักเรียนต่อวัฒนธรรมนี้จึง เป็นการพิจารณาแนวโน้มน้ำความก้าวหน้าของวัฒนธรรมของชาติต่อไปได้

^๑ ความหมายตามพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๔๘๓.

^๒ พัทธยา สายหู, "วัฒนธรรม: การใช้แบบความคิด เรื่องวัฒนธรรมในการพัฒนาประเทศ," ใน วรรณไวทยากร: ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๘-๑๐.

ตารางที่ ๗

ความสำนึกต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(คิดเป็นร้อยละ, N = ๑,๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำนึกมาก-น้อย					รวม	คะแนนเฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๖ (ส่วนที่ ๒)	ท่านเห็นว่าคุณสมบัติของชาวไทยโดยทั่วไปเป็นที่ น่ายกย่องใจได้มากเพียงไร	๑๐.๐๘	๒๕.๐๕	๔๑.๕๒	๑๘.๖๖	๔.๖๙	๑๐๐.๐๐	๓.๑๗
๑๖	ท่านเห็นว่าการพึ่งพาโบราณที่เปรียบเทียบกับ "การกินการอยู่ไม่มีใครสู้อ การพวยการถอ พ้อไม่สู้ใคร" เป็นความจริงในสังคมไทยเพียงใด	๒๐.๑๖	๓๕.๒๓	๓๓.๔๓	๗.๖๙	๓.๕๙	๑๐๐.๐๐	๓.๖๑
๑๗	ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าวที่ว่าวัฒนธรรมไทยก่อน ชาวจะเขยและล้าสมัยเพียงใด (-)	๓๗.๓๒	๒๖.๘๕	๒๖.๓๕	๖.๘๙	๒.๕๙	๑๐๐.๐๐	๓.๘๙
๑๘	ท่านเห็นด้วยกับแนวความคิดของผู้ใหญ่ที่อยาก ให้คนไทยทุกเพศทุกวัยแต่งตัวแบบไทย ๆ แล้ไหน	๑๖.๒๗	๑๗.๑๖	๔๐.๗๒	๑๗.๔๗	๘.๓๘	๑๐๐.๐๐	๓.๑๕

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๗ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๑๙	มีคนกล่าวว่าโบราณสถานและโบราณวัตถุทั้งหลายหาใดมีความสำคัญไม่ ท่านเห็นด้วยเพียงไร (-)	๖๘.๐๖	๑๕.๓๓	๖.๒๙	๘.๕๘	๘.๖๘	๑๐๐.๐๐	๘.๘๐
๒๐	มีบางคนเสนอความเห็นว่าคุณที่ขโมยโบราณวัตถุควรได้รับการลงโทษอย่างรุนแรง ท่านเห็นด้วยเพียงไร	๖๑.๘๘	๒๓.๘๘	๘.๘๘	๑.๒๐	๐.๘๐	๑๐๐.๐๐	๘.๕๐
๒๓	มีคนกล่าวว่าไม่มีความจำเป็นใด ๆ ที่จะเรียนวรรณคดีไทย ท่านเห็นด้วยเพียงไร (-)	๘๐.๒๒	๓๑.๕๘	๒๑.๑๖	๘.๓๙	๒.๖๘	๑๐๐.๐๐	๘.๐๒
๒๔	ท่านคิดว่าคนไทยส่วนมากในปัจจุบันเป็นพลเมืองที่เพียงใด	๒.๕๘	๑๐.๒๘	๕๑.๘๐	๒๘.๓๘	๖.๘๙	๑๐๐.๐๐	๒.๓๓
เฉลี่ย		๓๒.๑๕	๒๓.๖๘	๒๘.๓๙	๑๑.๒๐	๘.๑๘	๑๐๐.๐๐	๓.๖๘

หมายเหตุ: คำถามข้อที่ได้เครื่องหมายวงเล็บ เป็นลบไว้ เพราะมีลักษณะ เป็นปฏิเสธ และตัวเลขที่ปรากฏในตารางนี้ได้ให้คะแนนกลับในทางตรงกันข้าม (+) ไว้แล้ว

วัฒนธรรมที่ใช้พิจารณาในการวิจัยนี้พิจารณาจากความรู้สึกที่มีต่อวัฒนธรรม วรรณคดี การแต่งกาย โบราณสถาน โบราณวัตถุ คุณสมบัติของคนไทย ลักษณะการดำเนินชีวิต และ ความเป็นพลเมืองดีของคนไทย รวมกันเป็นสิ่งแสดงถึงวัฒนธรรมของไทย คำถามข้อ ๑๗, ๑๙ และ ๒๓ ที่แสดงในตารางที่ ๗ มีลักษณะเป็นปฏิเสธ (-) ซึ่งได้ให้คะแนนและแปลความหมายในทางกลับกันดังที่โลกแล้วไว้ในตอนต้น ปรากฏว่านักเรียนมีความสำคัญต่อวัฒนธรรมไทยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๘) เมื่อพิจารณาใบรายละเอียดจะเห็นว่านักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและห่วงแหนโบราณสถานและโบราณวัตถุมาก (คะแนนเฉลี่ยจากคำถามข้อที่ ๑๙ และ ๒๐ สูงถึง ๔.๔๐ และ ๔.๕๐) นอกจากนี้ยังเห็นถึงความสำคัญ เห็นคุณค่าและความจำเป็นของการเรียนวรรณคดีไทย (คะแนนเฉลี่ย ๔.๐๒) มากกว่าการแต่งกายแบบไทย ความเป็นพลเมืองดีของคนไทย ลักษณะการดำเนินชีวิตและคุณสมบัติของคนไทย ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๒.๗๓ ถึง ๓.๘๙ ซึ่งอาจจะกล่าวได้ว่าโดยทั่วไปแล้วนักเรียนเห็นความสำคัญและสำนึกต่อวัฒนธรรมไทยในระดับปานกลางค่อนข้างมาก

ความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ประเทศที่ใคร่ขอว่ามีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยนั้น ประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศมักพยายามที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหรือในการกำหนดนโยบายของรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการไปออกเสียงเลือกตั้งหรือการเข้าไปปฏิบัติงานเองโดยตรง ด้วยความเชื่อมั่นว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองของตนนั้นจะไ้ผล โดยที่ประชาชนจะต้องมีโอกาสเรียกร้องความตองการของตนต่อรัฐบาลโดยการออกเสียงเลือกตั้งซึ่งจะเป็นสิ่ง

^๒Gabriel A. Almond and Sidney Verba, The Civic Culture

(Boston and Toronto: Little Brown and Co., 1965), pp. 53-57.

ตารางที่ ๘

ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(จำนวนเป็นร้อยละ, N = ๑ ๐๐๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๕	โดยปกติแล้วท่านติดตามข่าวสารการเมืองและข่าวราชการจากหนังสือพิมพ์บ่อยเพียงไร	๑๓.๕๓	๒๖.๕๕	๔๒.๘๑	๑๐.๐๘	๓.๐๓	๑๐๐.๐๐	๓.๕๕
๒๖	หากท่านมีสิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งต่อไป ท่านคิดจะไปออกเสียงเลือกตั้งเพียงไร	๔๘.๘๐	๒๘.๕๔	๑๙.๖๖	๒.๑๐	๑.๐๐	๑๐๐.๐๐	๔.๒๒
๒๗	ท่านเห็นว่าโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการอภิปรายโต้แย้งหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและสังคมเพียงไร	๑๓.๘๖	๑๘.๕๖	๓๕.๒๓	๑๖.๑๓	๑๒.๑๘	๑๐๐.๐๐	๓.๑๔
๒๘	โดยปกติแล้วท่านติดตามข่าวสารการเมืองและข่าวราชการจากวิทยุบ่อยเพียงไร	๑๓.๗๗	๒๖.๕๕	๔๓.๒๑	๑๓.๑๘	๓.๓๙	๑๐๐.๐๐	๓.๓๕

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๒๘	หากท่านสามารถรวมกำหนดนโยบายหรือทัศนคติ ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ของรัฐบาลแล้ว ท่านคิด ว่าท่านสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เพียงไร	๙.๗๘	๒๔.๐๕	๔๙.๓๐	๑๕.๘๗	๒.๐๐	๑๐๐.๐๐	๓.๒๕
๓๐	ท่านเคยมีส่วนร่วมในการอภิปรายโต้แย้งกัน หรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทาง การเมืองและสังคมในโรงเรียนเพียงไร	๓.๕๙	๘.๕๘	๓๑.๓๔	๓๐.๖๔	๒๕.๘๕	๑๐๐.๐๐	๒.๓๓
๓๑	โดยปกติแล้วท่านติดตามข่าวสารการเมืองและ ข่าวราชการจากโทรทัศน์บ่อยเพียงไร	๑๕.๒๗	๒๙.๕๔	๔๒.๗๒	๑๐.๒๘	๓.๒๙	๑๐๐.๐๐	๓.๔๑
๓๒	สมมุติว่าท่านมีสิทธิเลือกตั้ง และจะมีการเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก่อนหน้าการสอบได้ ๑ วัน ท่านคิดว่าจะไปออกเสียงเลือกตั้งเพียงไร	๒๐.๕๖	๒๔.๕๕	๓๐.๘๔	๑๓.๕๗	๑๐.๐๘	๑๐๐.๐๐	๓.๓๒

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๓๓	ท่านเคยแสดงความคิดเห็นหรืออภิปรายทาง การเมืองหรือสังคมกับครูอาจารย์ทั้งในและ นอกรั้วโรงเรียนเพียงไร	๔.๓๙	๘.๘๘	๒๕.๓๕	๓๒.๓๘	๒๙.๐๘	๑๐๐.๐๐	๒.๒๙
๓๔	ท่านพูดคุยเรื่องการเมืองและปัญหาของ ประเทศไทยกับคนอื่นบ่อยเพียงใด	๕.๕๙	๑๙.๘๖	๔๐.๗๒	๒๘.๙๕	๑๐.๘๘	๑๐๐.๐๐	๒.๘๒
๓๕	ถ้านานรัฐศึกษาระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายใด ไม่ยุติธรรมหรือไม่เหมาะสม ท่านคิดว่าจะต้อง ปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับสิ่งดังกล่าว เพียงไร อาทิ เขียนบทความคัดค้าน เสนอความ คิดเห็นและเหตุผล ฯลฯ	๑๓.๘๗	๒๑.๒๖	๔๓.๙๑	๑๓.๘๗	๙.๐๙	๑๐๐.๐๐	๓.๒๑
๓๖	ท่านสนใจว่าใครจะได้เป็นนายกรัฐมนตรีคน ต่อไปเพียงใด	๒๔.๐๙	๓๖.๕๓	๒๕.๒๕	๘.๑๘	๕.๙๕	๑๐๐.๐๐	๓.๖๕

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๓๙	ท่านสนใจที่จะเป็นสมาชิกของกลุ่ม ชุมชมสมาคม หรือองค์การมากน้อยเพียงใด	๑๐.๘๘	๒๐.๘๖	๔๖.๙๑	๑๓.๕๙	๘.๓๘	๑๐๐.๐๐	๓.๑๒
๓๘	ท่านคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ของรัฐบาล เช่น กฎหมายและโครงการอื่น ๆ มีผลต่อชีวิต ประจำวันของท่านมากน้อยเพียงใด	๒๕.๙๕	๓๙.๕๖	๒๙.๖๘	๕.๘๕	๑.๒๐	๑๐๐.๐๐	๓.๘๓
๓๕	โดยส่วนรวมโครงการต่าง ๆ ของรัฐบาล ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพในการแก้ปัญหา ต่าง ๆ ของประเทศเพียงใด	๙.๐๙	๓๐.๓๘	๔๘.๒๑	๑๔.๖๙	๓.๖๕	๑๐๐.๐๐	๓.๒๒
๔๐	ท่านเห็นว่าการดำเนินการปราบปรามและ ป้องกันภัยจากผู้ออกการร้ายของรัฐบาลก่อให้เกิด เกิดความสงบสุขในบ้านเมืองเพียงไร	๒๘.๓๘	๓๙.๕๒	๒๕.๑๕	๙.๐๙	๑.๙๐	๑๐๐.๐๐	๓.๘๓

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๔๑	ท่านคิดว่าข้าราชการให้ความสนใจตอบปัญหา ต่าง ๆ ของประชาชนแค่ไหน	๕.๑๙	๒๔.๙๕	๔๐.๒๒	๒๓.๔๕	๖.๑๙	๑๐๐.๐๐	๓.๐๐
๔๒	ท่านคิดว่าข้าราชการให้การปฏิบัติต่อประชาชน เท่า ๆ กันหรืออย่างเสมอภาคกันเพียงใด	๕.๐๙	๑๕.๔๓	๓๙.๖๒	๒๗.๓๘	๑๒.๐๘	๑๐๐.๐๐	๒.๗๔
๔๓	ท่านคิดว่ารัฐบาลหรือทางราชการให้ความ สนใจต่อความสำคัญของเยาวชนเพียงไร	๑๑.๕๘	๓๕.๔๓	๓๕.๔๓	๑๔.๓๗	๓.๑๙	๑๐๐.๐๐	๓.๓๘
	เฉลี่ย	๑๕.๑๖	๒๔.๙๙	๓๖.๒๘	๑๕.๖๕	๗.๙๒	๑๐๐.๐๐	๓.๒๔

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความคุ้มครองการดำเนินงานของรัฐบาล^๑ การที่ประชาชนมีความสำนึกทางการเมืองสูงจะมีความกระตือรือร้นสนใจการเมือง และเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างแข็งขัน^๒ ในฐานะที่เป็นพลเมืองนี้ พิจารณาจากระดับความสนใจ การเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองในหลายทางนับแต่ความสนใจในการติดตามข่าวสารการเมืองข่าวราชการ การแสดงความวิตกเห็น การเป็นสมาชิกกลุ่ม เพราะคนที่มีความสนใจทางการเมืองสูงมักกระตือรือร้นที่จะติดตามข่าวสารบทความหรือหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการเมือง ตลอดจนผูกอยู่ถึงปัญหาต่าง ๆ ของบ้านเมืองกับผู้อื่น^๓ ความสนใจต่อการใช้สิทธิลงคะแนนเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความสนใจต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล การตระหนักในความสำคัญ รวมทั้งความตั้งใจที่จะมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหของประเทศและสังคม อันจะแสดงให้เห็นระดับความสำนึกของนักเรียนที่มีต่อความสำคัญของการเข้าร่วมส่วนร่วมรับผิดชอบในฐานะ เป็นพลเมือง

จากการวิเคราะห์ความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง นักเรียนให้ความสนใจและต้องการเข้าร่วมส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง (จากตารางที่ ๘ คะแนนเฉลี่ยรวม ๓.๒๔) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะเห็นว่า นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจในการติดตามข่าวสารความเป็นไปของรัฐบาล การบริหารงานของรัฐบาล ในระดับปานกลาง (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๓.๐๐ ถึง ๓.๖๔) นักเรียนเห็นว่าการบริหารงานของรัฐบาลมีผล

^๑ Robert A. Dahl, Modern Political Analysis (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall Inc., 1963), p. 2.

^๒ รายละเอียดอยู่ใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์ กับการเมืองไทย (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์พิมพ์เนต, ๒๕๐๕), หน้า ๗๗-๘๖.

^๓ Almond and Verba, The Civic Culture, p. 83.

ต่อชีวิตประจำวัน กับทั้ง เห็นความสำคัญของความสงบสุขในบ้านเมืองจากผลการบริหารงาน
 ของรัฐบาลค่อนข้างมาก (คะแนนเฉลี่ยของข้อที่ ๓๔ และ ๔๐ นี้เท่ากันคือ ๓.๘๓) และมีข้อ
 ที่น่าพิจารณาคือนักเรียนส่วนใหญ่ทุกคน อภิปราย หรือมีส่วนแสดงความคิดเห็นในเรื่อง
 การเมืองการปกครอง รวมทั้งปัญหาบ้านเมืองและสังคม กับผู้นอกค่อนข้างน้อยมาก เห็นได้จาก
 จากคำถามข้อที่ ๓๐, ๓๓ และ ๓๔ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเพียง ๒.๓๓, ๒.๒๗ และ ๒.๘๒ เท่า
 นั้น แต่จะเห็นว่าสิ่งที่นักเรียนให้ความสนใจมากเป็นพิเศษคือ การมีส่วนร่วมในการใช้
 สิทธิของคะแนนเสียง เพื่อเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จากคะแนนเฉลี่ยถึง ๔.๒๒ อันแสดง
 ว่านักเรียน เห็นคุณค่าของการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีตัวแทนตามแนวทางการปกครอง
 ระบอบประชาธิปไตย แต่ระดับความสนใจในการแสดงความคิดเห็นทางด้านการเมืองโดยการ
 พுகุญและอภิปรายปัญหาบ้านเมืองและสังคม และในเรื่องการเมืองการปกครองยังอยู่ในระดับ
 ต่ำ ซึ่งแสดงว่าเด็กควรจะได้รับการส่งเสริมให้แสดงออกมากขึ้น เพื่อการมีบทบาทต่อไปใน
 อนาคต

ความสำคัญต่อสภาพการเมืองการปกครองปัจจุบันของไทย

ความสามารถของระบบการเมืองอาจจะดูได้จากการดำเนินงานและนโยบายของ
 รัฐบาลและของระบบการเมืองว่าผลงานของรัฐบาลมีประสิทธิภาพแค่ไหน และมีผลต่อสังคม
 มากน้อยเพียงไร เป็นที่ยอมรับกันว่าในขณะที่สังคมเจริญขึ้นจะมีกลุ่มต่าง ๆ ทางสังคมมากขึ้น
 และจะมีการขัดแย้งมากขึ้น เป็นเงาตามตัว สถาบันทางการเมืองจึงต้องสามารถที่จะจัดหรือ
 ใกล้เคียงการจัดแย้งเหล่านั้น และสามารถดำเนินกิจการของตนได้อย่างราบรื่น และถ้า
 สถาบันทางการเมืองไม่สามารถจะแก้อุปสรรคดังกล่าวได้ก็จำเป็นต้องมีการปรับปรุงหรือ

ตารางที่ ๕

ความสำคัญต่อสภาพการ เมืองการปกครองปัจจุบันของไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(คิดเป็นร้อยละ, N = ๑,๐๑๒)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๔๔	ท่านรู้สึกสะดวกใจที่จะพูดคุยกันถึงปัญหาการบ้าน การเมือง กับคนอื่นมากน้อยเพียงใด	๖.๘๕	๑๘.๘๖	๔๓.๕๐	๒๐.๘๖	๕.๕๕	๑๐๐.๐๐	๓.๐๐
๔๕	ท่านเห็นด้วยแค่ไหนกับคำกล่าวที่ว่า "แข่งเรือ แข่งพายนั้นแข่งได้ แต่แข่งบุญวาสนานั้นแข่ง ไม่ได้"	๓๓.๕๓	๒๖.๕๕	๒๕.๐๕	๕.๕๕	๕.๕๕	๑๐๐.๐๐	๓.๓๓
๔๖	ท่านเห็นด้วยเพียง ไรว่าการเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎร เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลง กลุ่มบุคคลผู้เข้าไปทำหน้าที่เพื่อผลประโยชน์ แก่ตนเอง เท่านั้น	๕.๕๕	๑๓.๐๓	๓๓.๓๓	๒๓.๖๕	๑๒.๕๓	๑๐๐.๐๐	๒.๕๓

ตารางที่ ๕ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความสำคัญมาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑.		
๔๓	ท่านเชื่อเพียงใดว่าถึงจะมีการเลือกตั้งหรือไม่ ก็มีความเท่ากัน เพราะจะมีการเปลี่ยนแปลงเพียง เล็กน้อยเท่านั้นหรือไม่เลย (-)	๑๖.๕๓	๒๙.๑๘	๓๓.๓๒	๑๐.๖๘	๕.๘๙	๑๐๐.๐๐	๓.๕๐
๔๔	ท่านเชื่อเพียงไรว่าการเลือกตั้งเป็นวิธีการ อย่างหนึ่งที่ประกันว่ามีตัวแทนของประชาชนเข้า ไปมีส่วนร่วมอย่างจริงจังในการปกครองและ บริหารประเทศ	๑๐.๕๘	๒๘.๖๘	๔๑.๙๒	๑๓.๘๓	๕.๙๙	๑๐๐.๐๐	๓.๒๖
๔๕	มีผู้กล่าวว่าประเทศไทยขาดผู้นำที่เข้มแข็ง และมีความสามารถ ท่านเห็นด้วยกับคำกล่าว นี้มากน้อยเพียงใด (-)	๑๑.๘๘	๒๐.๘๖	๒๙.๒๘	๒๒.๓๕	๑๖.๘๓	๑๐๐.๐๐	๒.๘๘

ศูนย์วิจัยเพื่อ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

แบบสอบถาม ข้อที่	คำถาม	ระดับความถี่มาก-น้อย					รวม	คะแนน เฉลี่ย
		๕	๔	๓	๒	๑		
๕๐	ท่านเห็นด้วยเพียงใดว่าการปฏิรูปการปกครอง แผ่นดินเมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๑๙ จะเป็นการ วางรากฐานการปกครองตามระบอบ ประชาธิปไตย	๒๙.๘๔	๒๗.๑๕	๒๙.๗๔	๗.๕๕	๕.๖๔	๑๐๐.๐๐	๓.๖๕
	เฉลี่ย	๑๖.๘๑	๒๓.๘๖	๓๕.๕๕	๑๕.๕๕	๘.๑๖	๑๐๐.๐๐	๓.๒๖

หมายเหตุ: คำถามข้อที่ได้เครื่องหมายวงเล็บเป็นลบไว้ เพราะมีลักษณะเป็นปฏิเสธ. และตัวเลขที่ปรากฏในตารางนี้ได้ให้คะแนนกลับใน
ทางตรงกันข้าม (+) ไว้แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เปลี่ยนแปลงสถาบันดังกล่าว^๑ การเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทยตั้งแต่ปี ๒๔๗๕ มีการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญและรัฐบาศหลายครั้ง^๒ ทำให้ระบบการเมืองไม่ราบรื่น

ดังนั้น ในการวัดความสำคัญต่อสภาพการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบันจึงพิจารณาจากความเชื่อมั่นในระบบการเมือง รัฐบาศ และวิถีทางแห่งประชาธิปไตย คือความเชื่อมั่นในการเลือกตั้ง เพื่อที่จะมีตัวแทนจากประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจัง การส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตย (อันนี้หมายรวมถึงการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินในสมัยรัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร)^๓ รวมทั้งลักษณะความเชื่อต่าง ๆ ของคนไทยที่จะมีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งโดยส่วนรวมแล้วสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะสะท้อนภาพการเมืองการปกครองปัจจุบัน และจะมีส่วนสัมพันธ์กับความสำคัญทางการเมือง จากแบบสอบถามที่แสดงในตารางที่ ๕ ข้อที่ ๔๗ และ ๔๘ เป็นคำถามในเชิงปฏิเสธ (-) ซึ่งได้ให้คะแนนและแปลความหมายในทางตรงกันข้ามไว้แล้ว

จากการวิเคราะห์ความสำคัญต่อการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบันของนักเรียนอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนนี้มีข้อที่น่าสังเกตว่ามีนักเรียนเป็นจำนวนมากที่เห็นด้วยกับความ

^๑สุจิต บุญบงการ, "นิสิตนักศึกษากับการพัฒนาทางการเมือง," วรรณไวทยาการรัฐศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๔), หน้า ๕.

^๒รายละเอียดอยู่ใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, ประชาธิปไตย สังคมนิยม คอมมิวนิสต์กับการเมืองไทย, หน้า ๒๔๒-๒๔๓.

^๓รัฐบาลนายธานินทร์ กรัยวิเชียร วางเป้าหมายในการวางพื้นฐานการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยไว้ ๓ ขั้นตอน ใช้เวลาขั้นตอนละ ๕ ปี เพื่อพัฒนาบอบประชาธิปไตย ระยะ ๕ ปีแรกตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๒๓.

เชื่อเรื่องบุญวาสนา และเชื่อว่าการปฏิรูปการปกครองแผ่นดินจะเป็นการวางรากฐานการปกครองระบอบประชาธิปไตยของไทย กอนช่วงสูง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๙๓ และ ๓.๕๘) และจากความคิดเห็นความรู้สึกของนักเรียนในตารางนี้ชี้ให้เห็นว่า นักเรียนยังไม่มีความเชื่อมั่นในสภาพการเมืองการปกครองมากนัก เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นว่า นักเรียนมีความสำนึกต่อการเมือง การปกครองปัจจุบันของไทยในระดับปานกลาง ซึ่งทั้งนี้อาจเป็นผลที่เนื่องมาจากความศรัทธาที่มีต่อสภาพการเมืองการปกครองนั่นเอง

จากการวิเคราะห์ความสำนึกต่อชาติของนักเรียนที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวแล้วนั้น ช่วยให้เห็นสภาพความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาริกแห่งมหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์ แต่เมื่อเปรียบเทียบดูว่าความสำนึกต่อชาติของนักเรียนจะมีมากน้อยแตกต่างกันตามเพศหรือระดับชั้นที่ศึกษาหรือไม่เพียงไรนั้น จึงจะได้พิจารณาเปรียบเทียบให้เห็นในตารางที่ ๑๐, ๑๑ และ ๑๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๐

ความสำคัญต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จำแนกตามเพศ

ความสำคัญต่อ	คะแนนเฉลี่ย	
	ชาย	หญิง
สัญลักษณ์ของชาติ	๔.๑๒	๔.๑๖
ความเป็นชาติ	๔.๕๒	๔.๕๒
พระมหากษัตริย์	๔.๒๕	๔.๒๒
ศาสนา	๓.๕๘	๓.๖๗
วัฒนธรรม	๓.๖๓	๓.๗๔
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๓๒	๓.๑๕
สภาพการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบัน	๓.๒๙	๓.๒๓
รวมเฉลี่ย	๓.๘๑	๓.๘๑

ความสำคัญต่อชาติของนักเรียนจำแนกตามเพศ

จะเห็นว่าโดยเฉลี่ยแล้วความสำคัญต่อชาติของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงไม่แตกต่างกันเพราะมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ ๓.๘๑ แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละหมวดหมู่จะเห็นความแตกต่างได้บ้างแต่เป็นเพียงส่วนน้อย ดังจะเห็นได้จากความสำคัญต่อสัญลักษณ์ของชาติของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย (คะแนนเฉลี่ย ๔.๑๖ และ ๔.๑๒) ความสำคัญต่อศาสนาของนักเรียนหญิงสูงกว่านักเรียนชาย (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๗ และ ๓.๕๘) และความ

สำเนียงของนักเรียนหญิงก็สูงกว่านักเรียนชาย (คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๔ และ ๓.๖๓)
 สำหรับในส่วนอื่น ๆ นั้นนักเรียนชายมีความสำคัญสูงกว่านักเรียนหญิง เห็นได้จากความสำคัญ
 ต่อพระมหากษัตริย์ของนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๕ และ ๔.๒๖)
 ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนชายสูงกว่านักเรียนหญิง (คะแนนเฉลี่ย
 ๓.๓๖ และ ๓.๑๕) และความสำคัญต่อสภาพการเมืองการปกครองปัจจุบันของไทย นักเรียน
 ชายก็สูงกว่านักเรียนหญิงเล็กน้อย (คะแนนเฉลี่ย ๓.๒๕ และ ๓.๒๓) สำหรับความสำคัญต่อ
 ความเป็นชาตินั้น คะแนนเฉลี่ยนักเรียนชายและนักเรียนหญิงเท่ากัน (๔.๕๖) ความแตกต่าง
 ดังกล่าวแล้วนั้นเป็นส่วนน้อยมาก เพราะแ่ความแตกต่างมากที่สุดในตารางนี้คือการมีส่วนร่วม
 ทางการเมืองก็แตกต่างกันอยู่เพียง ๐.๑๗ เมื่อพิจารณาโดยเฉลี่ยความสำคัญต่อชาติของ
 นักเรียนชายและหญิงจึงไม่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์หนึ่งจึงปฏิเสธสมมุติฐาน
 ที่ว่า นักเรียนชายมีขีความสำคัญต่อชาติสูงกว่านักเรียนหญิง

ความสำคัญต่อชาติของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน

ในการวิเคราะห์ที่เปรียบเทียบความสำคัญต่อชาติของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้น
 เรียน จากคะแนนเฉลี่ยจะเห็นว่า ความสำคัญต่อชาติของนักเรียนทั้ง ๓ ระดับชั้นคือ ระดับชั้น
 ประถมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใกล้เคียง
 กันมาก (ตารางที่ ๑๑ คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๖, ๓.๗๖ และ ๓.๔๖ ตามลำดับ) ซึ่งมีความ
 แตกต่างกันมากที่สุดระหว่างระดับประถมศึกษาตอนปลายและระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเพียง
 ๐.๑๐ เท่านั้น เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละส่วนแล้วจะเห็นว่า นักเรียนระดับชั้น
 ประถมศึกษาตอนปลายมีความสำคัญสูงกว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย
 เห็นได้ในค่านิจงูลักษณะของชาติ ความเป็นชาติ พระมหากษัตริย์ วัฒนธรรมไทย และสภาพ
 การเมืองการปกครองปัจจุบัน นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความสำคัญสูงกว่า
 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและประถมศึกษาตอนปลาย เห็นได้ในค่านิจงูศาสนา และการมีส่วน
 ร่วมทางการเมือง ความแตกต่างกันระหว่างระดับชั้นเรียนมีไม่มาก เพราะความแตกต่าง

ตารางที่ ๑๑

ความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จำแนกตามระดับชั้นเรียน

(ประถมศึกษาตอนปลาย N = ๕๐๓, มัธยมศึกษาตอนต้น N = ๓๓๘, มัธยมศึกษาตอนปลาย
N = ๑๖๐)

ความสำนึกต่อ	คะแนนเฉลี่ย		
	ประถมศึกษา ตอนปลาย	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย
สัญลักษณ์ของชาติ	๔.๒๑	๔.๐๓	๔.๑๕
ความเป็นชาติ	๔.๕๖	๔.๔๘	๔.๕๐
พระมหากษัตริย์	๔.๒๘	๔.๑๗	๔.๒๓
ศาสนา	๓.๖๔	๓.๖๓	๓.๖๘
วัฒนธรรม	๓.๗๗	๓.๖๑	๓.๕๘
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๒๒	๓.๒๑	๓.๓๘
สภาพการเมืองการปกครองของไทยปัจจุบัน	๓.๓๑	๓.๒๑	๓.๒๑
เฉลี่ย	๓.๘๖	๓.๗๖	๓.๘๒

หมายเหตุ: ตารางที่ ๑๑ และ ๑๒ คะแนนเฉลี่ยรวมของแต่ละส่วนคลาดเคลื่อนจากตารางที่
๒ และ ๑๐ ที่ทศนิยมตำแหน่งที่ ๒ ไม่เกิน ๐.๐๒ เนื่องมาจากการปัดเศษของ
ขอย่อย

ตารางที่ ๑๒

ความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จำแนกตามระดับชั้นเรียนและเพศ

(ประถมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชาย N = ๒๕๒, มัธยมศึกษาตอนต้น นักเรียนชาย N = ๑๖๙

นักเรียนหญิง N = ๒๕๑,

นักเรียนหญิง N = ๑๗๐

มัธยมศึกษาตอนปลาย นักเรียนชาย N = ๘๐

นักเรียนหญิง N = ๘๐)

ความสำนึกต่อ	คะแนนเฉลี่ย					
	ประถมศึกษาตอนปลาย		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
สัญลักษณ์ของชาติ	๔.๑๘	๔.๒๔	๔.๐๖	๔.๐๐	๔.๐๖	๔.๒๔
ความเป็นชาติ	๔.๕๖	๔.๕๕	๔.๕๐	๔.๔๖	๔.๔๓	๔.๕๖
พระมหากษัตริย์	๔.๒๕	๔.๓๒	๔.๒๗	๔.๐๖	๔.๒๑	๔.๒๕
ศาสนา	๓.๖๑	๓.๖๖	๓.๕๗	๓.๖๘	๓.๖๙	๓.๖๗
วัฒนธรรม	๓.๗๒	๓.๘๒	๓.๕๖	๓.๖๖	๓.๕๐	๓.๖๖
การมีส่วนร่วมทางการเมือง	๓.๓๐	๓.๑๓	๓.๒๙	๓.๑๒	๓.๔๖	๓.๒๙
สภาพการเมืองการปกครองของ ไทยปัจจุบัน	๓.๓๐	๓.๓๑	๓.๒๙	๓.๑๓	๓.๒๒	๓.๒๐
รวมเฉลี่ย	๓.๘๕	๓.๘๖	๓.๗๕	๓.๗๓	๓.๘๐	๓.๘๔

กันมากที่สุดไม่เกิน ๐.๒๐ เช่นความสำนึกต่อวัฒนธรรมไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ ๐.๑๘ ความสำนึกต่อสัญลักษณ์ของชาติของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ ๐.๑๘ ความสำนึกต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสูงกว่านักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ๐.๑๗ ซึ่งความแตกต่างกันนี้เห็นได้ไม่ชัดเจนนัก จึงสรุปได้ว่าความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามระดับชั้นที่เรียนแล้วใกล้เคียงกันมาก จะเห็นได้ว่าผลการวิเคราะห์ปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นสูงกว่ามีซึ่คความสำนึกต่อชาติสูงกว่านักเรียนชั้นต่ำกว่า

โดยสรุป เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบระดับความสำนึกต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำแนกตามเพศและระดับชั้นเรียนจากตารางที่ ๑๒ แล้วจะเห็นได้ว่า นักเรียนทั้งชายและหญิงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความสำนึกต่อชาติโดยเฉลี่ยแล้วใกล้เคียงกันมาก (จากคะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบของนักเรียนชายทั้ง ๓ ระดับคือ ๓.๘๕, ๓.๗๘ และ ๓.๘๐) คะแนนเฉลี่ยเปรียบเทียบของนักเรียนหญิงทั้ง ๓ ระดับทั้งนี้คือ ๓.๘๖, ๓.๗๓ และ ๓.๘๘ รายละเอียดคะแนนเฉลี่ยของแต่ละส่วนก็ไม่แตกต่างกันมากนักระหว่างเพศและระดับการศึกษา แต่ระดับความสำนึกต่อชาติในส่วนย่อยต่าง ๆ นั้นก็แตกต่างกัน เช่นที่เคยวิเคราะห์มาแล้วคือ นักเรียนส่วนใหญ่มีความสำนึกต่อความเป็นชาติ สัญลักษณ์ของชาติ พระมหากษัตริย์ ความสำนึกต่อศาสนา วัฒนธรรมไทย สูงกว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสภาพการเมืองการปกครองปัจจุบัน

เพื่อเป็นการพิจารณาว่าความสำนึกของชาติของเด็กที่ได้เสนอรายละเอียดข้อมูลมาแล้วนั้นจะเป็นสิ่งแสดงความรู้สึกที่ใกล้เคียงกับความรู้สึกของเด็กมากน้อยเพียงใดนั้น ในส่วนที่ ๒ ของแบบสอบถามได้เสนอคำถามเพื่อดูความภาคภูมิใจของเด็กประกอบ เพื่อดูทิศทางประกอบกับความสำนึก ซึ่งจะได้นำเสนอรายละเอียดต่อไป

ความรู้สึภกาคณุมิใจของนักเรียนที่มืต่อชาติ

ความรู้สึภกาคณุมิใจของนักเรียนที่มืต่อชาติในส่วนต่าง ๆ ได้แก่อความรู้สึภกาคณุมิใจในความเป็นเอกราช พระมหากษัตริย์ ศาสนา วัฒนธรรมของชาติ ความรู้สึภกาคณุมิใจในประเทศไทย ที่ตั้งอาณาเขต และความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร ความรู้สึภกาคณุมิใจในผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล เช่นโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน การจัดการศึกษาของประเทศ รายได้ประชาชาติ และความรู้สึภกาคณุมิใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย รัฐธรรมนูญ (ดูตารางที่ ๑๓) จะเห็นได้ว่าความรู้สึภกาคณุมิใจของนักเรียนในความเป็นเอกราช พระมหากษัตริย์ ศาสนา และวัฒนธรรมของชาติ อยู่ในระดับที่ค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย ๔.๓๙, ๔.๙๙, ๔.๑๙ และ ๔.๐๖ ตามลำดับ) โดยเฉพาะความรู้สึภกาคณุมิใจต่อพระมหากษัตริย์นั้นสูงที่สุดจากคะแนนเฉลี่ย ๔.๙๙ ซึ่งจะอยู่ในระดับสูงกว่มากเมื่อเปรียบเทียบกับความรู้สึภกาคณุมิใจของนักเรียนต่อสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนและรายได้ของประชาชาติ จากคะแนนเฉลี่ย ๒.๖๙ และ ๒.๘๘ อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแล้วจะเห็นได้ว่า ความรู้สึภกาคณุมิใจต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อยู่ในระดับปานกลาง ค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย ๓.๖๓) ซึ่งนับได้ว่านักเรียนมีความภกาคณุมิใจต่อชาติค่อนข้างสูง

ความรู้สึภกาคณุมิใจของนักเรียนที่มืต่อชาติ จำแนกตามเพศ

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบความภกาคณุมิใจของนักเรียนที่มืต่อชาติ จำแนกตามเพศ (ตารางที่ ๑๔) จะเห็นได้ว่าโดยเฉลี่ยแล้วความภกาคณุมิใจของนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกันและมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน (๓.๖๓) แต่เมื่อพิจารณาในแต่ละหมวดหมู่จะเห็นความแตกต่างได้บ้างแต่ก็เพียงเล็กน้อย จึงจะเห็นได้จากความเป็นเอกราช (๔.๓๔ และ ๔.๔๐) พระมหากษัตริย์ (๔.๙๔ และ ๔.๘๐) ศาสนา (๔.๑๖ และ ๔.๑๙) เป็นต้น สำหรับความแตกต่างมากที่สุดที่มองเห็นได้จากตารางนี้ได้แก่อความรู้สึภกาคณุมิใจในรัฐธรรมนูญนั้น นักเรียนชายหญิงก็มีความแตกต่างกันเพียง ๐.๑๖ (๓.๙๖ และ ๓.๘๔) ดังนั้นเมื่อพิจารณาโดยเฉลี่ยความภกาคณุมิใจของนักเรียนชายและหญิงที่มืต่อชาติจึงไม่มีความแตกต่างกัน

ตารางที่ ๑๓

เปรียบเทียบความรู้สึภกภกภูมิจตอชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแหงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
(คิดเป็นร้อยละ , N = ๑,๐๐๒)

ความรู้สึภกภกภูมิจตอ	ระดับความภกภกภูมิจมาก-นอย					รวม	คะแนนเฉลี่ย
	๕	๔	๓	๒	๑		
ความเป็นเอกราช	๖๐.๕๔	๒๑.๑๖	๑๔.๔๗	๒.๖๙	๑.๑๐	๑๐๐.๐๐	๔.๓๗
พระมหากษัตริย์	๔๓.๘๓	๑๑.๑๔	๓.๖๙	๐.๗๐	๐.๕๐	๑๐๐.๐๐	๔.๗๗
ศาสนา	๔๔.๔๐	๒๖.๕๕	๑๙.๓๖	๔.๖๙	๑.๐๐	๑๐๐.๐๐	๔.๑๗
วัฒนธรรมของชาติ	๔๐.๗๒	๓๒.๙๓	๑๙.๒๖	๕.๖๙	๑.๔๐	๑๐๐.๐๐	๔.๐๖
ประเทศไทยในสายตาของชาวต่างชาติ	๑๑.๓๔	๒๒.๓๙	๔๒.๐๓	๑๙.๔๖	๔.๗๙	๑๐๐.๐๐	๓.๑๖
ที่ตั้งอาณาเขต	๒๗.๑๔	๓๙.๙๓	๒๔.๔๔	๖.๔๙	๑.๖๐	๑๐๐.๐๐	๓.๘๐
ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร	๑๔.๖๗	๓๒.๒๔	๓๖.๘๓	๑๒.๙๗	๓.๒๙	๑๐๐.๐๐	๓.๔๒
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	๑๖.๗๗	๓๐.๕๔	๓๖.๗๓	๑๓.๕๗	๒.๓๙	๑๐๐.๐๐	๓.๔๕
สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน	๔.๕๙	๑๒.๔๗	๓๙.๙๒	๓๑.๑๔	๑๑.๘๘	๑๐๐.๐๐	๒.๖๗

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

ความรู้ที่ภาคภูมิใจต่อ	ระดับความภาคภูมิใจมาก-น้อย					รวม	คะแนนเฉลี่ย
	๕	๔	๓	๒	๑		
การจัดการศึกษาของประเทศ	๕.๓๘	๒๔.๕๕	๔๔.๒๑	๑๖.๔๗	๕.๓๙	๑๐๐.๐๐	๓.๑๖
รายได้ประชาชน	๕.๕๙	๑๖.๘๖	๔๔.๖๑	๒๖.๓๕	๖.๕๙	๑๐๐.๐๐	๒.๘๘
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย	๒๔.๘๕	๒๕.๕๕	๓๒.๓๘	๑๓.๗๗	๓.๘๙	๑๐๐.๐๐	๓.๕๓
รัฐธรรมนูญ	๒๘.๕๘	๓๑.๕๘	๓๑.๐๘	๗.๐๘	๑.๘๐	๑๐๐.๐๐	๓.๗๘
เฉลี่ย						๑๐๐.๐๐	๓.๖๓

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๑๔

ความรู้สึภกาคณุมิใจค่อชาติคองนักเรียนร็องเรียนสาธิคแห่งมหาวิทาลัย เกษตรศาสตร์
จำแนกตามเพศ

ความภากาคณุมิใจค่อ	คะแนนเฉลี่ย	
	ชาย	หญิง
ความเป็นเอกราช	๔.๓๔	๔.๕๐
พระมหากษัตริย์	๔.๓๔	๔.๕๐
ศาสนา	๔.๑๖	๔.๑๓
วัฒนธรรม	๔.๐๘	๔.๐๓
ประเทศไทยในสายตาคองชาวต่างชาติ	๓.๑๕	๓.๑๓
ที่ตั้งอาณาเขต	๓.๓๘	๓.๕๒
ความอุดมสมบูรณ์คองทรัพยากร	๓.๔๖	๓.๓๘
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	๓.๕๐	๓.๕๒
สภาพความเป็นอยู่คองประชาชน	๒.๖๘	๒.๖๕
การจัดการศึกษาคองประเทศ	๓.๑๘	๓.๑๔
รายได้ประชาชาติ	๒.๕๕	๒.๕๕
การปกครองระบอบประชาธิปไตยคองประเทศไทย	๓.๕๕	๓.๕๑
รัฐธรรมนูญ	๓.๓๒	๓.๕๔
เฉลี่ย	๓.๖๓	๓.๖๓

ความรู้สึภกษณญญใจของนักเรียนที่มีต่อชาติ จำแนกตามระดับชั้นเรียน

เมื่อเปรียบเทียบความภกษณญญใจของชาติของนักเรียนจำแนกตามระดับชั้นเรียน (ตารางที่ ๑๕) จะเห็นว่า ความภกษณญญใจของชาติของนักเรียนทั้ง ๓ ระดับชั้นคือ ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ใกล้เคียงกันมาก (คะแนนเฉลี่ย ๓.๗๘, ๓.๘๘ และ ๓.๘๙ ตามลำดับ) จะเห็นได้ว่าระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต่างกัน ๐.๐๑ เท่านั้น สำหรับชั้นประถมศึกษาตอนปลายกับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย แตกต่างกันบ้างเล็กน้อย เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละส่วนแล้วกล่าวได้ว่า นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความภกษณญญใจต่อชาติอยู่ในระดับใกล้เคียงกันมาก เช่นความภกษณญญใจต่อความเป็นเอกราช (คะแนนเฉลี่ย ๔.๔๓, ๔.๒๕ และ ๔.๓๕ ตามลำดับ) ต่อพระมหากษัตริย์ (คะแนนเฉลี่ย ๔.๘๐, ๔.๗๔ และ ๔.๗๘ ตามลำดับ) ต่อศาสนา (คะแนนเฉลี่ย ๔.๒๐, ๔.๐๓ และ ๔.๓๕ ตามลำดับ) และเป็นที่น่าสังเกตว่า ความภกษณญญใจของนักเรียนในระดับชั้นที่สูงกว่าจะมีความภกษณญญใจลดน้อยลงตามลำดับในเรื่องความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน การจัดการศึกษาของประเทศ รายได้ประชาชาติ การปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย และรัฐธรรมนูญ จากคะแนนเฉลี่ยในตารางที่ ๑๕ นี้แสดงว่าความภกษณญญใจที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของรัฐบาลดังกล่าวแล้วนี้จะลดลงตามลำดับเมื่อนักเรียนอยู่ในชั้นสูงขึ้น

เมื่อเปรียบเทียบความภกษณญญใจของนักเรียนชายกับนักเรียนหญิงระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความภกษณญญใจโดยเฉลี่ยแล้วใกล้เคียงกัน (ดูรายละเอียดจากรายการที่ ๑๖)

จากการวิเคราะห์ความรู้สึภกษณญญใจของนักเรียนช่วยชี้ให้เห็นว่า ความเชื่อมั่นและความภกษณญญใจของชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ใกล้เคียงและสอดคล้องกับความสำนึกต่อชาติ

ตารางที่ ๑๕

ความรู้สึภากฎมึใจต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จำแนกตามระดับชั้นเรียน

ความภากฎมึใจต่อ	คะแนนเฉลี่ย		
	ประถมศึกษา ตอนปลาย	มัธยมศึกษา ตอนต้น	มัธยมศึกษา ตอนปลาย
ความเป็นเอกราช	๔.๔๓	๔.๒๙	๔.๓๙
พระมหากษัตริย์	๔.๘๐	๔.๓๔	๔.๓๘
ศาสนา	๔.๒๐	๔.๐๓	๔.๓๕
วัฒนธรรมของชาติ	๔.๐๙	๓.๙๓	๔.๒๔
ประเทศไทยในสายตาของชาวต่างชาติ	๓.๒๙	๓.๐๐	๓.๐๘
ที่ตั้งอาณาเขต	๓.๓๓	๓.๘๐	๓.๘๙
ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร	๓.๖๐	๓.๓๒	๓.๑๔
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	๓.๖๙	๓.๒๓	๓.๑๓
สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน	๒.๘๖	๒.๔๓	๒.๕๙
การจัดการศึกษาของประเทศ	๓.๔๒	๒.๙๖	๒.๓๖
รายได้ประชาชาติ	๓.๑๐	๒.๓๐	๒.๖๐
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของ ประเทศไทย	๓.๘๘	๓.๒๓	๓.๐๖
รัฐธรรมนูญ	๔.๐๓	๓.๕๒	๓.๔๑
เฉลี่ย	๓.๓๘	๓.๔๘	๓.๔๙

ตารางที่ ๑๖

ความรู้สึภกาคณณญีใจตอชาตติของนักรเรียนรียงเรียนสาคติแหงมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร
 จําแนกตามเพศและระดับชั้นเรียน

ความภกาคณณญีใจตอ	คะแนนเฉลี่ย					
	ประถมศีกษา ตอนปลาย		มัธยมศีกษา ตอนตน		มัธยมศีกษา ตอนปลาย	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
ความเป็นเอกราช	๔.๔๔	๔.๔๒	๔.๒๘	๔.๓๐	๔.๒๐	๔.๕๘
พระมหากษัตริย์	๔.๓๕	๔.๘๔	๔.๓๘	๔.๓๐	๔.๖๖	๔.๙๐
ศาสนา	๔.๒๒	๔.๑๙	๔.๐๑	๔.๐๕	๔.๓๑	๔.๓๙
วัฒนธรรมของชาติ	๔.๑๔	๔.๐๔	๓.๙๒	๓.๙๕	๔.๒๕	๔.๒๒
ประเทศไทยในสายตาของชาวต่างชาติ	๓.๒๕	๓.๓๓	๓.๐๒	๒.๙๘	๓.๐๙	๓.๐๘
ที่ตั้งอาณาเขต	๓.๓๔	๓.๘๐	๓.๓๖	๓.๘๔	๓.๙๔	๓.๘๕
ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากร	๓.๖๒	๓.๕๘	๓.๓๕	๓.๒๙	๓.๐๘	๓.๒๑
โครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม	๓.๖๕	๓.๓๓	๓.๔๐	๓.๑๕	๓.๒๔	๓.๐๓
สภาพความเป็นอยู่ของประชาชน	๒.๘๐	๒.๙๑	๒.๕๓	๒.๓๒	๒.๖๓	๒.๕๕
การจัดการศึกษาของประเทศ	๓.๔๔	๓.๔๐	๓.๐๐	๒.๙๒	๒.๓๑	๒.๘๐
รายได้ประชาชาติ	๓.๐๖	๓.๑๔	๒.๖๔	๒.๓๕	๒.๘๐	๒.๔๐
การปกครองระบอบประชาธิปไตยของ ประเทศไทย	๓.๘๓	๓.๘๙	๓.๒๕	๓.๒๑	๓.๑๖	๒.๙๖
รัฐธรรมนูญ	๔.๐๑	๔.๑๔	๓.๔๔	๓.๕๙	๓.๔๐	๓.๔๓
รวมเฉลี่ย	๓.๓๓	๓.๘๐	๓.๔๔	๓.๔๓	๓.๕๐	๓.๔๙

สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจะเห็นได้ว่า ความสำคัญต่อสัญลักษณ์ของชาติคือธงชาติ และเพลงชาติ ประกอบด้วยความรู้สึกที่มีต่อเนื้อร้อง ทำนอง ความหมายของเพลงชาติ และ ความสำคัญของธงชาติที่มีต่อคนไทยและชาติไทย ความสำคัญต่อความเป็นชาติประกอบด้วย ความรู้สึกต่อความเป็นไทยร่วมกัน ความรักชาติ ความภาคภูมิใจต่อเอกราชของชาติ ดินแดน และความสามัคคีร่วมมือกันรักษาไว้ซึ่งชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์ เพื่อธำรงความเป็น ชาติไทย ความสำคัญต่อพระมหากษัตริย์ประกอบไปด้วยความรู้สึกที่มีต่อสัญลักษณ์ของ พระมหากษัตริย์ ได้แก่พระบรมฉายาลักษณ์ พระราชกรณียกิจในการ เสด็จเยี่ยมราษฎรในถิ่น ดุรกันดาร เพลงสรรเสริญพระบารมี และสิ่งซึ่งคนไทย เชื่อกันมาแต่โบราณว่าคุ้มบารมีของ พระมหากษัตริย์คือช้างเผือก รวมคะแนนเฉลี่ยความสำคัญต่อสัญลักษณ์ของชาติ ต่อความเป็น ชาติ และต่อพระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับสูง ส่วนความสำคัญต่อศาสนาพิจารณาจากความ สนใจในการทำบุญตักบาตรในวันสำคัญทางศาสนาอันเป็นหน้าที่ของพุทธศาสนิกชนที่มีต่อศาสนา และความรู้สึกถึงความเจริญ ความเสื่อมของศาสนาในปัจจุบัน ซึ่งเป็นความรู้สึกจากการ ประเมินค่าของนักเรียนที่มีต่อศาสนา ความสำคัญต่อวัฒนธรรมไทยพิจารณาจากความรู้สึกที่มีต่อ สิ่งต่าง ๆ หลายประการ คือทั้งวัฒนธรรม วรรณคดี การแต่งกาย โบราณสถาน โบราณวัตถุ คุุณสมบัติของคนไทย ลักษณะการดำเนินชีวิต และความเป็นพลเมืองดีของคนไทย ความสำคัญ ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พิจารณาจากระดับความสนใจในการติดตามข่าวสารทาง การเมือง ข้าราชการ การแสดงความคิดเห็น การเป็นสมาชิกกลุ่ม ความสนใจต่อการใช้สิทธิ ลงคะแนนเสียง เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ความสนใจต่อการบริหารประเทศของรัฐบาล การตระหนักในความสำคัญรวมทั้งความตั้งใจที่จะร่วมมีส่วนแก้ไขปัญหาของประเทศและสังคม ความสำคัญต่อสภาพการเมือง การปกครองปัจจุบันของไทย พิจารณาจากความเชื่อมั่นในการ เลือกลงตามแนวทางของประชาธิปไตยที่จะมีตัวแทนของประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างจริง จังในการควบคุมการบริหารงานของรัฐบาลให้เป็นไปตามความต้องการของประชาชนส่วนรวม

การมีผู้นำประเทศที่สามารถและเข้มแข็ง การปฏิรูปการปกครองเพื่อวางรากฐานและส่งเสริมการปกครองระบอบประชาธิปไตยของรัฐบาล รวมทั้งลักษณะความเชื่อชอบคนไทยที่จะมีผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งจะเห็นได้ว่าความสำคัญต่อศาสนา วัฒนธรรมไทย การมีส่วนร่วมทางการเมือง และสภาพการเมืองการปกครองปัจจุบันของไทยอยู่ในระดับปานกลาง สรุปได้ว่า ความสำคัญต่อชาติในส่วนต่าง ๆ ของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง จึงนับได้ว่านักเรียนมีความสำคัญต่อชาติค่อนข้างสูง

เมื่อพิจารณาประกอบจากความรู้สึกภาคภูมิใจที่มีต่อชาติของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่มีต่อความเป็นเอกราช พระมหากษัตริย์ ศาสนา และวัฒนธรรมของชาติ ในระดับที่ค่อนข้างสูงมาก จึงเป็นการยืนยันได้ว่าความสำคัญต่อชาติและความรู้สึกภาคภูมิใจของนักเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกัน สำหรับความรู้สึกภาคภูมิใจของนักเรียนที่มีต่อชาติในด้านผลการปฏิบัติงานของรัฐบาล พิจารณาจากโครงการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม (คะแนนเฉลี่ย ๓.๔๕) การจัดการศึกษาของประเทศ (คะแนนเฉลี่ย ๓.๑๖) รายได้ประชาชาติ (คะแนนเฉลี่ย ๒.๔๔) สภาพความเป็นอยู่ของประชากร (คะแนนเฉลี่ย ๒.๖๗) อยู่ในระดับปานกลางนั้นก็สอดคล้องกับความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและสภาพการเมืองการปกครองของไทย

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย